

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 13

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, JANUARY 18, 1962

STEV. LX — VOL. LX

Zahodni sili ponudili Sovjetski zvezi izbor

Pripravljeni sta nadaljevanje razgovorov o končanju jedrskih preskusov prepuštili razorožitveni komisiji.

ZENEVA, Šv. — Zahodni sili Amerika in Britanija sta izgubili upanje, da bi bilo mogoče doseči kak dogovor z Rusi glede končanja preskušanja atomskega orožja pri pogajanjih, ki so se tod začela prvič 31. oktobra 1958. Ponudili sta Sovjetski zvezi izbiro, ali naj se nadaljni razgovori nadaljujejo kasneje v okviru razorožitvene komisije ali pa v sedanji obliki, če stavi Sovjetska predloge, ki jih bo mogel Zahod sprejeti.

Sovjetski zastopnik Carapkin je obljubil predstavnikom Amerike in Britanije, da bo njun predlog predložil svoji vladi.

Novi zahodni predlog je v bistvu pristane na sovjetsko zahtevo letošnje spomlad. Ta je tedaj odklonila podpis dogovora, v kolikor ni združen z dogovorom o popolni razorožitvi, ki naj bi bil sklenjen na posebni razorožitveni konferenci. Zahodni sili sta tedaj sovjetsko zahtevo odklonili, sedaj pa sami predložili združitveni obojnih razgovorov, ko sta spoznali, da po sedanji poti ni mogoče upati na uspeh.

Preko \$100 na teden!

WASHINGTON, D. C. — Po poročilu Delavskega tajništva zvezne vlade se je v zadnji četrtini leta 1961 zgodilo prvič, da je povprečni zaslužek delavcev v industriji trajnih in gospodinjstvih potrebščin presegal \$100 na teden.

Delavci v proizvodnji v jeklarstvu, avtomobilski, električni industriji in v industriji gospodinjstvih potrebščin so dosegli tekom decembra povprečni zaslužek \$104,09 na teden. V tekstilni, živilski in oblačilni industriji je dosegel povprečni tedenški zaslužek v istem času na \$85,17.

Povprečno je 16 milijonov tovarniškega delavstva v deželi zaslužilo v decembru na teden \$95,99 z vključitvijo 2,8 nadurnega dela.

V Kairu se je začel proces proti 4 francoskim "zarotnikom"

KAIRO, Egipt. — V Kairu se je začel sodni postopek proti 4 francoskim diplomatom, ki so pred meseci prišli tja, da bi nadaljevali z egiptovsko vlado pogajanja o odškodnini za premoženje, ki ga je francoskim državljanom zaplenil Naser takoj po sueski vojni.

Ko so stopili na egiptovska tla, jih je zaprla Naserjeva policija, akoravno so imeli diplomatske potne liste. Naserjeva policija je vmešala v proces še 7 domačinov.

Sodnija je zavrnila zahtevo obtožencev, da se jim prizna diplomatska imunetost. Koliko časa bo proces trajal, ne morejo presoditi niti egiptovski uradni krogi.

Vremenski
prerok
pravi:

Oblačno in mrzlo. Najvišja temperatura 8.

Pred konferenco v Punta del Este v Urugvaju

Zunanji ministri držav članic Organizacije ameriških držav preudarjajo kaj storiti s Castrovo Kubo.

MONTEVIDEO, Urag. — V Najstarejša je resolucija, ki zaponedeljek se sestanejo zunanji ministri Organizacije ameriških držav (OAD) na posvet o Kubi. Amerika bi rada dosegla ostro obsodbo Castrove zunanje politike. Na svoji strani ima baje že 14 držav, ki vse hočejo Castru stopiti na prste. Proti je pet držav, toda med njimi so ravno take, ki v Ameriki veliko pomenijo, kot Argentina, Brazilija in Mehika, itdi. Naša administracija se je za kulisami zelo trudila, da bi vsaj Argentino potegnila na svojo stran. Sam Kennedy je konferiral z argentinskim predsednikom Frondizjem pa ga ni mogel pregovoriti.

Ker torej nihče ne ve, katera struja bo zmaga na konferenci v Punta del Este, imajo pripravljene kar nekaj resolucij. Katera izmed njih bo zmaga, si ne upa nihče proročiti v državnem tajnistvu v Washingtonu.

Rdeči se pripravljajo v Laosu na nov nastop

Komunistične sile v Laosu se pripravljajo s podporo enot iz Sev. Vietnama na nov vojaški udar proti vladnim četam.

VIENTIANE, Laos. — V ženevi v švicah se trudijo velesile, da bi spravile skupaj tri laoske politične skupine, da bi v eni sami vladi skušali upravljati deželo in jo ohraniti nevtraln. Sovjetska zveza in Velika Britanija, ki sta načelnici konferenc 14 držav, ki se smatrajo prizadete po razmerah v Laosu, sta sklenili dogovor, ki ga podpira v celoti tudi Amerika.

Ameriški zastopniki v Vientianu so pritiskali na kraljevo vladu, ki se upira koalicijski vladi, v kateri bi imeli "nevtralnici" v oblasti oborožene sile in policijo, s tem, da so zavlačevali izročitev dogovorjene finančne pomoči. Na ta pritisk je predsednik kraljeve vlade Bun Um odpotoval v Ženevo na nove razgovore z zastopnikom nevtralcov in levičarjev. Pred odhodom je ponovno izjavil, da ne bo popustil.

Med tem so začele sem prihajati vesti, da zbirajo komunisti močne vojaške čete, s katerimi so odločni presekati Laos na dva dela, če skoro ne pride do sporazuma med tremi principi, vodniki treh političnih skupin Laosu.

Napovedujejo, da bodo komunistične čete, katere so okrepljene z enotami, ki so prišle iz Severnega Vietnama, udarile s Plain of Jars proti jugu na Tha Thom in Pakse ob reki Mekongu. Če se jim ta predor uspe, o čemer ni dvoma, bodo komunistične čete dosegle mejo Tajske v dolini reke Mekonga. To bi utegnilo privedi do novih vojaških zapletljivcev.

Dragi naročniki!

Tiste, ki prejimate Ameriško Domovino po pošti, lepo prosimo, da nam vsaj en teden pred selitvijo sporočite svoj novi naslov. Tako boste list nepretrgoma redno prejeli, nam pa boste prihranili poštno stroške, kateri znašajo sedaj po 10 centov za vsako vrnjeno številko. Najlepša hvala za tozadevno sodelovanje!

Uprava

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Dr. E. Welsh od NASA je dejal sinoči na nekem banketu, da so Združene države v preteklem letu v raziskavi vesolja napravile večji korak naprej kot Sovjetska zveza. Ostro je zavrnil one, ki trdijo, da si Amerika ne more "privoščiti" širokega programa v tem pogledu, ker je "predrag".

WASHINGTON, D.C. — Združene države preudarjajo, ali ne bi ustavile dela za normalizacijo odnosov z Dominikansko republiko, od kar je tam prevzela oblast civilno-vojaška junta, v katere ozadju naj bi bil let. general Pedro Rodriguez Echavarria. Po sodbi državnega tajništva je zadnja sprememba v Dominikanski republiko korak nazaj in ne naprej v smeri demokratizacije političnega življenja.

DJAKARTA, Indonez. — Sukarnova vlada je večeraj zaprla vrsto svojih političnih nasprotnikov, ne da bi ti vedeli prav za prav čemu. Sukarno zavrača razgovore z Nizozemci o Novi Gvineji in zahteva vztrajno, da mu jo ti izroče v upravo.

Gen. Taylor o oblikah bodočega vojskovanja

Atombska vojna ni verjetna, važno bo gverilsko vojskovanje.

WASHINGTON, D. C. — General M. Taylor je osebni zaupnik predsednika Kennedyja in obenem vojaški strokovnjak prve vrste. Zato je njegovo mnenje o oblikah bodočega vojskovanja večje važnosti kot mnenje drugih vojaških poveljnikov, naj bo pravilno ali napačno. General M. Taylor je v nekem predavanju v New Yorku razlagal poslušalcem, da pozna sodobno vojaško vojskovanje tri oblike: z raketami in atomskim ter vodljivim strelivom, z navadnim orožjem in gverilsko.

Vojskovanje z raketami in atomskim strelivom po mnenju generala Taylorja praktično ne pride v poštev, kot se svoj čas ni obneslo vojskovanje s strupenimi plini. Vendar hoče imeti tako orožje vsaka država, ne v napadalne, ampak v obrambne namene. Vojskovanje z navadnimi vrstami orožja, ki bodo pa močno zboljšane in njihovo število povečano, bo glavna oblika morebitnih novih vojsk. Novo je gverilsko vojskovanje, ki ga sicer že poznamo iz druge svetovne vojne, toda takrat je bila tehnika gverilskega vojskovanja šele v povojih. Gverilci so se vojskovali le proti Nemcem in njihovi zaveznikom, ti pa svojim gverilskim sovražnikom niso pripisovali tolike važnosti, da bi zanje izdelali poseben način tehnike vojskovanja.

Danes je treba razviti predvsem tehniko gverilskega vojskovanja, kajti ta način vojskovanja "ima bodočnost."

Da Taylorjeve besede niso samo teoretične vrednosti, se vidi v Južnem Vietnamu. Tam bomo kmalu videli, kakšne tehnike se poslužujejo nasprotniki gverilcev, da dosežejo zmago.

Tri tone na človeka

WHEELING, W. Va. — Povprečno porabijo v Združenih državah toliko premoga, da pride na leto tri tone na vsakega Američana, od dojenčka do onega, ki je že na robu groba.

NOV NAČRT ZA BOLNIŠKO ZAVAROVANJE OSTARELIH

Narodna zveza Blue Shield Plans in Ameriška zdravniška zveza sta predložili lastni načrt za zavarovanje ostarelih za bolezen. Zavarovanje bi po njem stalo osebo staro nad 65 let okoli \$3.00 na mesec. Osebe, ki imajo izpod \$2.400 dohodkov na leto bi imele zdravniško pomoč popolnoma zastopj po 65. letu starosti.

CHICAGO, Ill. — Boj proti vladnemu načrtu za zavarovanje ostarelih v okviru Social Security se je začel v vsem obsegu, še predno je bil Kongresu znova predložen. Ameriška zdravniška zveza načrt zvezne vlade odklanja, ker ji predstavlja "socializirano" medicino. Tako je v zvezi z Blue Shield Plans izdelala svoj lasten načrt, ki naj bi pokazal, da novo zavarovanje sploh ni potrebno. V kolikor bodo predloženi načrt odobrile krajevne organizacije omejenih dveh zvez, bo stopil že sredi leta, ko bo debata o vladnem predlogu v Kongresu in javnosti na višku, v veljavo.

Zastopnik Blue Shield je izjavil, da upa, da bo novi načrt lahko stopil v veljavo s 1. julijem letos. Zavarovancem z dohodki nad \$2.400 na leto bo nudil za okoli \$3 mesečne zavarovalne zdravniške oskrbe in zdravljenje v bolnišnicah; onim, ki imajo izpod \$2.400 dohodka na leto in so izpolnili 65 let, pa naj bi te ugodnosti bile na razpolago brezplačno. Od te strani izgleda načrt dosti ugoden, saj so ravno ljudje z malimi dohodki tisti, ki imajo največ težav s plačevanjem zdravil in zdravnikov.

Vladni načrt predvideva splošno javno zavarovanje v okviru Social Security, ki ne bo od nikogar zahtevalo, da predloži dokaz o svojem finančnem stanju, predno bi bil lahko deležen njegovih ugodnosti.

Uspeh razgovorov o berlinski krizi v Moskvi dvomljiv

WASHINGTON, D. C. — Doslej sta imela ruski zunanji minister Gromiko in poslanik ZDA Thomson samo dva zaupna razgovora o berlinski krizi. Po prvem razgovoru je še nekam kazalo, da bodo Rusi pripravljeni na pametna pogajanja. Na drugem sestanku je Gromiko že postavil ceno za popuste, ki jih ni niti napovedal: hoče doseči, da bi bile ruske čete tudi v zapadnem delu Berlina in ne samo v vzhodnem.

Bojijo se, da bo Gromiko postavil še par takih zahtev. Zato so v Londonu postali naenkrat zelo skeptični o moskovskih razgovorih. Macmillan menda že

Premirje na fronti za civilne pravice ostane vsaj za enkrat še v veljavi

WASHINGTON, D. C. — Boj delajo nobene razlike med državljani in belimi interesi za civilne pravice se vrši pri nas v glavnem na sledečih področjih: v šolstvu, kjer je najbolj živahen, v osebnem prometu, v zaposlitvi in pri oddajanju stanovanj. Na vseh teh področjih ima federalna administracija veliko besedo, če jo hoče imeti.

To pa je odvisno od vsakokratnega predsednika.

Predsednik Kennedy je v svoji volivni kampanji napovedal, da bo v boj za civilne pravice posegal zelo aktivno. Lani je res napravil par poskusov, toda je kmalu z njimi prenehal iz političnih razlogov. Idejo o zakonskih posegih je odrinil na stran, sedaj ne misli več niti na administrativne ukrepe, ki jih je uporabljal še lani.

Z administrativnim ukrepom bi bil na primer lahko prisilil lastnike vseh tistih stanovanjskih hiš, ki so postavljene s pomočjo federalnih posojil, da ne

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Društvo sv. Jožefa št. 169 KS-KJ ima nocoj ob osmih sejo v Slov. domu na Holmet Ave.

Društvo Slov. dom št. 6 SDZ ima jutri, v petek, zvečer ob navadnem času redno sejo v navadnih prostorih. Prebrani bodo polletni računi in voljeni delegati za konvencijo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ ima jutri, v petek, zvečer ob 7:30 sejo v navadnih prostorih SND na St. Clair Ave. Na seji bodo prebrani trimesečni računi in voljeni delegati za konvencijo SDZ v maju.

Društvo sv. Ane št. 150 KS-KJ ima v nedeljo ob enih pop. v SND na E. 80 St. redno mesečno sejo.

Društvo dvor Baraga št. 1317 Kat. borštarnjev ima jutri zvečer ob osmih sejo v šoli sv. Vida. Asesment bodo pobirali od 6:30 dalje.

Pozdravi — Mrs. Frances Kotnik pošilja prijateljem pozdrave iz Brandona v Floridi.

Nov naslov davčne uprave — Zvezna davčna uprava (Internal Revenue) se je preselila s Huron Rd. na 220 W. St. Clair Ave. na ogel W. 3rd St. in St. Clair Ave.

Novi odbori — Gospodinski klub na Jutrosvem (Prince Ave.) ima za 1. 1962 sledeči odbor: predsed. Jennie Bartol, podpredsed. Rose Vatovec, taj. Stella Mahnič, blag. in zapis. Mary Taucher, nadzornice: Anna Kreševic, Antonija Rolih, Angela Magovec. Seje so vsako 1. sredo v mesecu ob 7:30 zv. v SDD na Prince Ave.

Društvo Naš dom št. 50 SDZ ima za 1. 1962 sledeči odbor: predsed. Stanley Pervanje, podpredsed. Theodore Szendel, taj. in zapis. Jennie Pugely, 10724 Plymouth Ave., Garfield Hts. 25, Ohio, LU 1-4230, blag. Antonija Dolinar, nadzor. o. Frank Ziberna, Helen Tomazic, Terezija Bizjak, zastopniki za SND na E. 80 St. S. Pervanje in T. Szendel, za SDD F. Skrt. Za pregled vsi slovenski in družinski zdravniki. Seje so vsako 3. soboto na 8601 Vineyard Ave. ob 7:30 zvečer.

Nova podružnica — Cleveland Automobile Club bo 26. januarja odprl novo podružnico na 5043 Mayfield Rd., Lyndhurst.

Avtomobilski muzej — Cleveland je bil v začetku razvoja avtomobilske industrije tekmeč Detroitu, zato se Western Reserve Historical Society trudi, da bi pridobila Thompson Auto Album pod svoje okrilje in ga tako za stalno ohranila v mestu.

Ameriški tanki so se umaknili od "zidu" v Berlinu

BERLIN, Nem. — Ameriški tanki, ki so bili poslani na prehod "Charlie" skozi zid, ki loči Vzhodni Berlin od Zahodnega, pred tremi meseci, so bili pretekli ponedeljek umaknjeni na letališče Tempelhof kako miljo in pol od kraja, kjer so nekaj dni stali z naperjenimi topovi na sovjetske tanke komaj 100 čevljev proč od zidu.

Položaj od tedaj se je nekoliko unesel, vendar še vedno ni nobene vidne poti za trajno ureditev spora okoli Berlina.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; -4.50 for 3 months.

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months.

Friday edition \$4.00 for one year.

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 13 Thur., January 18, 1962

Finance Združenih narodov

Vprašanje, kako se bodo Združeni narodi mogli izopati iz finančne krize, bo od dneva do dneva bolj perečo in bo vedno močnejše vplivalo na splošno politiko ZN. Zato ne bo odveč, ako si ustvarimo splošno sliko o financah ZN.

ZN imajo najprvo redni proračun za kritje administrativnih stroškov. Ta proračun, recimo redni proračun, znaša povprečno \$70,000,000 na leto. ZN ga pokrivajo s prispevki članic ZN, prispevki so odrejeni sporazumno v odstotkih. Največ pripevajo Združene države, skoraj tretjino. Sovjetska zveza prispeva petino, so pa tudi male države, ki prispevajo samo v tisočinkah. ZN nimajo zaenkrat resnih težav z rednim proračunom. Skoraj vse članice plačujejo več ali manj svoje prispevke, tudi Sovjetija s svojimi sateliti. S tem ni rečeno, da bo tudi v bodoče tako. Znamenja napovedujejo, da bodo nekatere države "regulirale" svoje prispevke po uspehih ZN, hočejo torej uvesti neki način plačevanja "po učinku," kot ga hoče uveljaviti Tito za svoje delavce in uradnike. V krogih ZN pa upajo, da do tega ne bo kmalu prišlo.

Združeni narodi imajo tudi celo vrsto stalnih in začasnih akcij, ki krijejo zanje stroške iz izrednih prispevkov. Akcije izvršujejo razne komisije, odbori in slične organizacije ZN; svoje stroške plačujejo iz posebnih fondov, ki jih je generalna skupščina tekom let zanje ustvarila. Fondi niso pasivni, imajo zmeraj precej prebitkov v blagajni ZN. Prispevki za te fonde ne dočakajo redno; nekatere države so v zaostanku s plačevanjem, druge sploh nočejo ničesar plačevati. Vendar radi tega fondi še niso prišli v resno krizo. Izjemo pa dela plačevanje stroškov za vojaške operacije ZN.

ZN imajo svoje vojaške operacije na dveh krajih: na izraelskih mejah in v Kongu. Stroške za varovanje premirja na nekaterih oddelkih izraelske meje niso veliki; znašajo blizu \$20,000,000 na leto. Kritje teh stroškov se giblje zmeraj na robu krize. Vse komunistične države kakor tudi arabske nočejo plačevati svojih prispevkov, so pa praviloma zanje zadolžene v knjigovodstvu ZN. Dolgovi naraščajo od leta do leta. Izredno so narasli ravno zadnje leto, ko so ZN začeli s svojo vojaško akcijo v Kongu. Za to akcijo nočejo ničesar prispevati ne samo tiste države, ki ničesar ne plačujejo za vojaško akcijo ob izraelski meji, ampak tudi nekatere evropske države kot Francija in Belgija. Anglija žuga, da se jim bo pridružila.

Kako važno vlogo igrajo v financah ZN ravno neplačani zaostanki prispevkov za vojaške akcije, se vidi po sledečih podatkih: Sovjetija je na primer dolžna ZN že nad \$140,000,000 za izredne prispevke, ostali zaostankarji pa primeroma manj. Ni tudi nobenega upanja, da bi bili ti zaostanki kdaj plačani.

Blagajna ZN je radi tega že davno v krizi. Ker na denarnem trgu ne more dobiti časasnih kreditov, se zateka k svojim lastnim fondom, ki imajo kaj denarja. Tako je skoraj izpraznila "otroški" fond in razne fonde za posebne namene. Ker je tudi tam zmanjkalo denarja, si pomaga s tem, da računov kratkoma ne plačuje. Tako ni plačala računov za hrano in transporte v kongoški vojaški operaciji. Upniki so v tem slučaju večinoma Amerikanci, predvsem vlada ZDA. Kdaj in kako bodo prišli do svojih terjatev, kdo ve? Morda bodo morale biti odpisane, kot marsikatera druge, ki jih rodi naša zunanja politika. Dolgo pa blagajna ZN po tej poti ne more iti, kajti samo stroški za čete ZN v Kongu znašajo mesečno okoli \$10,000,000. Računajo, da bodo ZN dolžni že v pozni spomladi nad \$170,000,000 in da danes še ne vidijo, kako se bodo znebili tega dolga.

Naša federalna administracija je prišla na idejo, naj se ZN zadolžijo za čedno svoto 200 milijonov dol. Idejo so prodali generalnemu tajniku ZN U Thantu, ki jo je spretno prepeljal skozi generalno skupščino. Tam ni naletel na poseben odpor, in tudi ne na posebno zanimanje članic ZN. Skoraj polovica članic se debate ni udeležila; ali so molčale ali pa jih sploh ni bilo na sejah. So pač vedele, da je ideja rojena v državnem tajništvu, in mislile, da naj ono poskrbi, da bo posojilo podpisano. V državnem tajništvu so vsaj uradno veliki optimisti. Mislijo, da bodo posojilo podpisale z veseljem države članice in verjetno tudi take, ki niso v ZN, kot na primer Zapadna Nemčija in Švica. Naši bankirji niso taki optimisti. Ko so jih vprašali, ali bi podpisali posojilo, ako bi bili naprošeni, so vsi od kraja odgovorili, da ne. Verjetno je, da bo treba najti interesente za posojilo v organih naše federalne administracije. Morda bo tudi kdo drugi podpisal male zneske, da pokaže svojo solidarnost z našim uradnim optimizmom.

Tu se bodo začele prave težave. Udeležbo naše administracije pri nameravanem posojilu mora odobriti naš senat. V senatu trenutno ne vlada ravno preveč simpatij do Združenih narodov. Kritiki ZN se najdejo v obeh strankah, med demokrati so nekateri še bolj nerazpoloženi do ZN kot med republikanci. Debata o pooblastilu naši ad-

ministraciji za podpis posojila, mislijo, da bi podpisala najmanj 50%, to je \$100,000,000, bo sprožila debato o ZN, njihovem delu in njihovih uspehih.

Zagovorniki ZN bodo imeli manj materiala za obrambo ZN kot nasprotniki ZN za kritiko. Besedni boj bo hud. Moramo namreč vpoštevati, da bo na to debato verjetno navezana politična bodočnost voditelja naše delegacije pri ZN. Stevenson že sedaj omaguje pod težo obrambe ZN, toda še ne omahuje. Ve namreč, da je on glavni zagovornik ZN in ne morda predsednik Kennedy sam, akoravno stoji za njim. Debata v senatu bo naravno vplivala tudi na usodo ZN. Ako ZN ne bodo našli v Ameriki gorečega zagovornika, bodo postali samo govorniški oder brez vpliva na mednarodne dogodke. To pa je bilo tudi medvojno Društvo narodov pred svojim koncem.

Pa recimo, da bodo ZN končno spravili posojilo pod streho. Kar bodo iz njega dobili denarja, bo ves porabljen za plačilo naraslih dolgov, blagajna ZN bo ostala prazna in finančna kriza bo trajala naprej.

BESEDA IZ NARODA

Vseslovenski dan žele pripravili v Clevelandu

Cleveland, O. — Dramatsko kulturno društvo Liliya in pevski zbor Korotan sta v preteklih letih v našem mestu redno prirejala nekajkrat skupno, nekajkrat pa Liliya sama "Slovenski dan." Ta prireditev je postala že nekaka ustanova. Podoben dan, le v veliko večjem obsegu so priredili lani Slovenci v Torontu v Kanadi. Tega so se udeležili zastopniki mesta, pokrajinske in zvezne vlade. Na samo zborovanje je prišlo veliko številno pozdravov od najuglednejših osebnosti dežele in pokrajine. Slovenski dan so ponovno praznovali tudi v Chicagu.

Preteklo nedeljo popoldne so se zbrali na povabilo SNPJ v SND na St. Clair Ave. zastopniki Federacije SNPJ za Ohio (C. Zarnik in R. Luzar), zastopniki SDZ (John Susnik, Raymond Susnik in Joško Penko), zastopniki vseh slovenskih narodnih domov v mestu in okolici razen zastopnikov Slov. doma na Holmes Ave., Slov. del. dvorane na Prince Ave. in Baragovega doma na St. Clair Ave., zastopniki pevskih zborov Triglava, Jadrana in Planine, zastopniki Progresivnih Slovencev, zastopnik St. Clair Savings in poročevalce Ameriške domovine.

Sestanek je otvoril in ga vodil do izvolitve predsednika C. Zarnik v imenu sklicatelja. Razložil je, kako so sklicatelji prišli na misel organizacije "Vse slovenskega dne," na potrebo in koristnost take prireditve ter zatrdil, da ga pri tem vodi izključno samo želje utrditi slovensko stvar v Clevelandu in dvigniti slovenski ugled brez vsake misli na versko prepričanje, politično pripadnost in svetovni nazor. V istem smislu je govoril in razlagal namen sestanka tudi R. Luzar.

J. Susnik je opozoril na neredni način sklicanja sestanka, kar je po njegovem mnenju vzrok, da je prišlo tako malo zastopnikov povabljenih organizacij, podjetij in ustanov.

Predloženo je bilo nato, naj se izvoli odbor, ki bo pripravil nov sestanek in povabil nanj zastopnike vseh bratskih organizacij, kulturnih društev, pevskih zborov, slovenskih ustanov, podjetij in fara. Na tem sestanku naj bi se zastopniki vseh omenjenih organizacij in ustanov izjavili, v koliko zamisel samo sprejemajo, odobravajo in v koliko so pri njej pripravljeni sodelovati, ali pa jo odklanjajo.

V odbor, ki ima izvesti samo pripravo novega sestanka, na katerem bo nato izvoljen nov širši odbor, če se bo seveda večina zastopnikov različnih skupin izjavila za samo zamisel "vseslovenskega dne," so bili izbrani: predsed. R. Luzar, podpredsednik J. Susnik, M. Dancul, L. Fink, taj. J. Zakrajšek, zapis. B. Sinkovec.

Po zamisli sklicateljev in razgovoru na sestanku naj bi Slovenci organizirali v Clevelandu vsako leto na določen dan vrsto prireditev, ki naj bi utrjevale in širile slovensko ime v mestu,

podobno kot delajo to Irce na svoj po vsej deželi znani dan sv. Patrika. V. L.

Zlata poroka pri sv. Lovrencu

Cleveland, O. — Kadar slišimo, da slovenski par praznuje zlati jubilej skupnega zakonskega življenja, smo veseli, ker je le malo rojakov tako srečnih.

Tak srečen par sta Anton in Josephine Gros, ki imata svoj dom na 8818 Union Ave. Zlati ženin Anton je doma iz Krške vasi, fara Krka na Dolenjskem. V Ameriko je prišel leta 1906, najprej v Pennsylvanijo, leta 1908 pa v Cleveland, v Newburg. Vse od tedaj živi med nami.

V tistih časih je bilo v navadi, da so newburški fantje radi zahajali na St. Clair Ave., ker je bilo tam skoraj vse slovensko. Delo je Anton dobil v tukajšnji žičarni, kjer je delal do upokojitve pred enajstimi leti.

Leta 1911 je prišla v Ameriko k svojemu bratu Antonu zala Slovenka Josephina Strojina. Njen brat živi sedaj v Kaliforniji. Ona je doma iz fare Ajdovec na Dolenjskem. Ker sta si fari Ajdovec in Krka sosedni, čuda, da jo je Anton, ki je še sedaj postaven hitro spoznal in se ji na prvi pogled prikupil.

Oba sta tudi mislila na božje besede, da človeku ni dobro samemu biti. Dogovorila sta se, da si ustvarita svoj dom, kjer bosta oba gospodarila. To se je uresničilo dne 22. januarja 1912, ko ju je father Laurič v cerkvi sv. Lovrenca tako dobro zvezal, da še sedaj drži.

V zakonu se jima je rodilo šest otrok, trije sinovi in tri hčerke. En sin in ena hčer sta umrla v zgodnji mladosti, drugi so živi in vsi poročeni. Hčerka Mary, poročena Nemeth, je doma pri starših in jima streže, ker je mati bolehná.

V soboto, 20. januarja, ob devetih popoldne bosta Anton in Josephine Gros zopet stopila v cerkvi sv. Lovrenca pred oltar in ponovila obljube, ki sta jih storila pred 50 leti. Draga zlatoporočnica, sosedje in prijatelji Vama želijo, da Vaju Bog ohrani še dolgo pri življenju. Po smrti pa naj bo Vajina pot v nebeško domovino lahka, tam pa plačilo, katerega sta si pridobila v življenju.

Za zlati jubilej želijo prijatelji, družinski krog, naj Josephino in Antona, še dolgo nam ohrani Bog!

Jakob Resnik.

Čikaške novice

Chicago, Ill. — Zopet moram poročati o smrti treh slovenskih pionirjev.

MICHAEL KAVČIČ je zapustil hčere Mary Vastalo, Albino Rasp in Celestiro, brata Andreja in Alojzija, sestre Frances, Mary in Marian ter 5 vnukov in vnukinj.

ANDREW MUHA je zapustil ženo Anno Mary, roj. Skof, sina

Festival slovenskih pesmi in plesov

Gotovo je bila prireditev Baragove Prosvete zadnjo nedeljo v Clevelandu nekaj posebnega. Ze sama misel skupnega nastopa slovenskih skupin je bila nova vsaj med nami po vojni. Odkar je komunizem zajel oblast nad vsemi slovenskimi narodi, so tudi njihovi rojaki v tujini kakor omamljeni od tega udarca in se kot Slovani skoro ne upajo nastopiti. Pa je bil odjek na to pobudo izredno dober. Vsak je radostno pozdravil misel sodelovanja, tako, da je upravičeno upanje, da bo rodila še veliko lepega.

Prireditev se mi zdi, da je bila izredno pestra. Dasi sta bili na programu le dve vrsti odrskih umetnosti, je bujna pestrost narodnih noš v kroju in okrasu dala že kar sama več kot dovolj za pogled in pesmi teh narodov so božale uho tako toplo, da človek kaj sličnega redko doživi.

Zato se mi zdi, da je bila prireditev izredno krepilna in vzgojna. Prijela se je. Zdi se mi, da je zlasti mladina odšla s prireditve z izredno močnimi in prijetnimi vtisi, ki bodo ostali.

Edwarda, hčeri Mary Ripstra in Elizabetho, brata Franka, sestre Fany in Jennie Zajce ter Anno, šest vnukov in vnukinj. Pogreb obeh je bil v torek, 9. januarja.

FRANK DEMŠAR, je zapustil ženo Jennie, roj. Rogel, hčeri Mary Schifferler in Jenine Kitz, 4 vnuke in vnukinje, brate in sestre (v Jugoslaviji). Pogreb je bil v soboto, 13. januarja.

Da smo imeli zadnji čas zelo ostro zimo v Chicagu in okolici, je vam najbrž že znano. V Wheaton, Ill., je termometer kazal 20 stopinj pod ničlo. Vihar je napravil s snegom zamete, da mi ni bilo mogoče iti ven z avtom. Vsi tedaj mi ni bilo mogoče priti v Chicago kazati filma. (Prosim, oprostite.) Bom pa to storil enkrat pozneje.

Bratski pozdrav!

John Gottlieb.

IZ NAŠIH VRST

Milwaukee, Wis. — Obnavljam naročnino za list Ameriška Domovina, ki prihaja v mojo hišo že nad deset let. Rad jo prebiram. Z Ameriško Domovino ostane človek takorekoč povezan z vsemi Slovenci v tujini. Gospodu prof. Severju želim, da bi se v pkoju pravi dobro počutil. Gotovo bo sedaj, ko je zapustil "šapo" še bolj z dušo in telesom sodeloval pri listu.

Vsem sotrudnikom želim mnogo sreče in božjega blagoslova v letu 1962, Ameriški Domovini pa še mnogo uspešnih let!

Z odličnim spoštovanjem!

Frank Rozina.

Worcester, N. Y. — Pošiljam Vam denarno nakaznico za celoletno naročnino. Ameriško Domovino zelo rad čitam in najlepše pozdravljam vse čitatelje. Hvala!

Frank Hren.

Milwaukee, Wis. — Priloženo pošiljam ček za nadaljnjo naročnino Ameriške Domovine. List je zelo lep in zelo zanimivo branje je v njem. Ga vedno težko pričakujemo, le žal, da se včasih zelo zakasni. Želim Vam obilo božjega blagoslova v novem letu in najlepše pozdravljam!

John Kokalj.

Kulturna kronika

Slovenci v Clevelandu so se odzvali in napolnili dvorano. Prišla je mladina in starejši, po vojni in prejšnji naseljenci, vse je mikalo videti in slišati razne slovenske skupine. Tako je dobro in prav. Slovenci smo napravili lepo podobo pred bratskimi gosti. Uspela je prireditelj, ki naj bi kot prva brazda na njivi slovenskega sodelovanja, kjer je veliko še klenega zrna za naše življenje in napredek. Prireditev so počastili duhovniki z msgr. M. Škerbecem na čelu, civilni predstavniki z mestnim odbornikom Turkom, zastopniki slovenskih združenj s podpredsednikom KSKJ Josipom Nemančičem, da omenimo samo najvidnejše. Močnejša zastopstva so poslali Hrvati, Poljaki, Srbi, Slovaki, prišli so pa tudi zastopniki drugih slovenskih narodnosti.

Niso mogli prehaliti in so vsi izražali iskreno hvaležnost Slovincem, da so jih povabili in dali prvo priložnost skupnega nastopa. Sen. Frank J. Lausche in kongres. Michael Feighan sta se zahvalila za povabilo, se opravičila, ker na prireditev nista mogla priti zaradi zasedanja Kongresa, pa voščila prireditvi in prirediteljem lep uspeh.

Odrski zastor se je dvignil ob štirih popoldne med mogočnimi zvoki fanfar. Močno razsvetljen oder je pokazal v zaledju simbolično podobo: jato golobov, ki vsi lete proti soncu. Snežnobele ptice, na lahno-sivem platu in zlato sonce je bila kombinacija, ki je takoj opozorila nase. Kipar France Gorše je napravil to originalno okrasitev, ki so jo dopolnjevali šopki nageljev. Na odru samem so bile v lahne krogu razvrščene narodne zastave nastopajočih skupin in ob vsaki fant in dekle v narodni noši. Res veličastna podoba, ki jo je spremljala ameriška himna.

Po par besedah o pomenu prireditve in njenem namenu ter kratkem pozdravu je odpel naš zbor Slavček pod vodstvom g. Savernika Satnerjevo "Nazaj v planinski raj" in koroško narodno "Pred mojo kajžco". Vojaščina je zboru pobrala nekaj moških glasov, a se je komaj poznalo. Z živahnostjo in dinamiko, ki jo je spremljala ameriška himna.

Po par besedah o pomenu prireditve in njenem namenu ter kratkem pozdravu je odpel naš zbor Slavček pod vodstvom g. Savernika Satnerjevo "Nazaj v planinski raj" in koroško narodno "Pred mojo kajžco". Vojaščina je zboru pobrala nekaj moških glasov, a se je komaj poznalo. Z živahnostjo in dinamiko, ki jo je spremljala ameriška himna.

Srbska folklorna skupina "Ružmarin", ki jo vodi gospa Mira Ristič, je nato imela svoje tri pleske: Setnja, Carlama in Čačak kolo. Nastopili so v pristnih srbskih narodnih nošah, odplešali dovršeno. V drugem delu so dali "Igrale se delije", ples na način narodnega kola, vendar že v slikak in bogatejši v izvedbi. "Ružmarin" je izvrstno figurabna skupina samih mladih ljudi, ki se z ljubeznijo trudijo in dosegajo lepe uspehe. Dvorana jim je ponovno ploskala.

V naslednji točki programa je ruska operna pevka Nika Kozakova, slovenske Ruženka Sič, za Poljake Kristina Boluk, za Srbe gospa Mira Ristič, za Hrvate gospa Olga Kolman, za Slovence Dana Lobe.

Skupine je organiziral in njihove nastope napovedoval g. Rudolf Perhinek, ozadje je upodobil kipar France Gorše, oder sta priredila in tako okusno okrasila France Kolarič in Milko Pust, za razsvetljavo je skrbel Mr. Bob Mils, za ojačevanje glasu in muzikalne vložke g. F. Leben in Jože Delkin.

Po umetniškem delu prireditve so mladi še ostali in se skupno veselili ob muziki Tonklijevnega orkestra, gostom pa je Baragova Prosveta priredila skupno večerjo.

Da izrazim vse v enem, se mi zdi, da je pravico reči, da je to bila svojevrstno lepa, čudovito pestra, odrsko izvrstno izvedena manifestacija lepih umetnosti. Naše najiskrenejše čestitke prirediteljem in vsem sodelavcem, ki so jo omogočili. Žal, da ni mogel nastopiti tudi zbor Korotan, ki je bil na programu v zaključni pevski točki. Z njim bi udeležba Slovencev bila še mogočnejša. Pa so to preprečile nepremostljive težave. Toliko bolj so pa prireditelji in občinstvo hvaležni Slavčku, ki je ponovno nastopil, da je slovenski del programa ostal celoten in popoln.

nostjo in seveda dvignili dvorano v temu primerno navdušenje.

Prvi del programa je zaključil ruski basist Pavel Petrov, ki je odpel: "Dva velikana" in "Ej uhem" ob spremljavi gospoda Baura. Mogočen je njegov bas in moč izražanja. Dvorana mu je ploskala v zahvalo.

Drugi del je začela poljska skupina deklic, otrok veteranov iz druge svetovne vojne. Zaplesale so poljski narodni ples "Krakovjak". Točno, pristrčno, gladko so se vrstile slike pred nami. Poljske narodne barve so jo pozivljale in dopolnjevale. Poljska mladina je odlično odigrala svojo točko.

Hrvate je zastopala sopranistinja gospa Olga Kolman-Schwartz, ki so jo spremljale tamburice, tako da so njene hrvatske narodne res donele pristnega narodnega, zdravega kmetsko-družinskega življenja. Krasna njena narodna noša in pristne kmetske noše tamburavšev so to le še poudarile in dale lepemu petju dragocen okvir. Pevka in spremljevalci so bili deležni navdušenega odobravanja.

Najbolj preprosto srčkana se mi je pa zdela skupina mladih Slovkov in Slovkinj, zborček, ki je nastopil kot Dramatski klub Stefanik, ki nosi ime slovaškega narodnega junaka in prvega vojnega ministra Češko-slovaške republike, generala Stefanika, in ga vodi gospodična Margaret Mihok. Zapeli so ob spremljavi klavirja "Treščanski hodini" in "Odletel jak vtak". Trio: dve sestri in brat, Ruženka, Anka in Palko Sič, ki so se po dolgih letih in težavah rešili in prišli k svojim staršem v Ameriko, pa so zapeli še pesmico "Spije se spije" tako ljubko, da so morali dodajati. Petje te skupine je imelo značilen izraz družinskega čebljanja, združenega in pomešanega z molitvijo, kakor jo more dati le preprosta, čista duša in ljubezni polno srce dobre, ljubke mladine. Dvorana je to čutila, slovaško besedilo razumela in toliko bolj pritrjevala.

V poslednjih dveh točkah so zopet nastopili Srbi in Slovenci. "Ružmarin" je odplesal "Srpsko kolo", "Makedonski splet" in kolo "Trno Mome", naš Slavček pa je odpel "Ko so fantje proti vasi šli" in "Pohojena travica". Oboje odlično izvedeno. Slavčkova pesem je bila slovesno-veličastna zaključek tega izredno bogatega večera. V posebno zahvalo so prejele šopke: za Ruske gospa Nika Kozakova, za Slovence Ruženka Sič, za Poljake Kristina Boluk, za Srbe gospa Mira Ristič, za Hrvate gospa Olga Kolman, za Slovence Dana Lobe.

Skupine je organiziral in njihove nastope napovedoval g. Rudolf Perhinek, ozadje je upodobil kipar France Gorše, oder sta priredila in tako okusno okrasila France Kolarič in Milko Pust, za razsvetljavo je skrbel Mr. Bob Mils, za ojačevanje glasu in muzikalne vložke g. F. Leben in Jože Delkin.

Po umetniškem delu prireditve so mladi še ostali in se skupno veselili ob muziki Tonklijevnega orkestra, gostom pa je Baragova Prosveta priredila skupno večerjo.

Da izrazim vse v enem, se mi zdi, da je pravico reči, da je to bila svojevrstno lepa, čudovito pestra, odrsko izvrstno izvedena manifestacija lepih umetnosti. Naše najiskrenejše čestitke prirediteljem in vsem sodelavcem, ki so jo omogočili. Žal, da ni mogel nastopiti tudi zbor Korotan, ki je bil na programu v zaključni pevski točki. Z njim bi udeležba Slovencev bila še mogočnejša. Pa so to preprečile nepremostljive težave. Toliko bolj so pa prireditelji in občinstvo hvaležni Slavčku, ki je ponovno nastopil, da je slovenski del programa ostal celoten in popoln.

M. K.

IVAN PREGELJ:

Bogovec Jernej

"Kako bi bil grd človek, ki je videl smrt? Tudi ti boš dvakrat cvetela, ko jo boš videla." Deklica je prebledela in vprašala plaho:

"Zakaj govorite o smrti?"

Ni odgovoril. Zato je odstopila in se obesila rahlo Erazmu za roko. Učitelj pa je bridko motril nezavednega bogovca in mrmral temno. Ni bil popolnoma trezen.

"Spiš, Baertl. Prav. Saj nimam najboljših vesti, da bi ti jih moral povedati. Le to me skrbi, kako bo jutri s teboj. Dein Stark in Gottes Handt. Da boš vztrajal do zadnjega, si obljubil. Zares, prav po besedi si odlašal do zadnjega. Sodca si pričakal in bojce."

Kimal je z glavo in govoril kakor prej:

"Spi, Baertl, to noč še smeš. Toda jutri bo treba na pot. Karlovec ni blizu in Zrinski so daleč. Kako boš dohodil? A da bi vsaj vedel, kam te skriti za silo in te zimah, pa ne vem. Vem, pa se ti bo grajalo. V svinjaku pri obnožnji na Beli."

Stopil je k mizi in vprašal, ali je še kaj vina. Erazem mu je ponudil poln vrč. Učitelj je dolgo pil. Potem je menil proti mladeniču:

"Hrani s pijačo. Potrebna nam bo."

"Ne pijem!" — se je uveljavil Erazem. Učitelj je zopet stal ob bogovcu in govoril:

"Pri obnožnji v svinjaku, sém rekel, Baertl, če se ti grajalo ne bo. Druge strehe ne vem. Pa se ne pohujšuj nad menoj. Vsaj pred vozo te otmem. Ponesem te, če te treba, kakor mati hlapčiča v plenah. Na Beli te ne bodo iskali. Za Brdo pa si je baron že umil roke."

Umolknil je za trenutek. Nato pa je vprašal čudno živo in dobre volje:

"Morda ti ni prav tako? Baertl! Kakor hočeš. Imaš še drugo pot. In do jutri imaš čas. Umri!"

Agata je zastokala od bolečine.

"Ne nori," je menil učitelj, "ali sem rekel, naj umre? Ne boj se zanj. Orožniki ne umirajo v spanju in nemo. Umirajo v boju. Pa še tedaj kličejo pred smrtjo svoje matere. In Baertl je še ni."

Zopet je pil. Omočeno se je nato sesedel za mizo. Že drema je rekel:

"Preden se zdani, me zbudita, da pojdem v Kranj. Komisarji so v mestu, ki je vse polno žalostnih obrazov. Tudi prosjakov se je nateplo na vsak vogal. Vsi krmežljavi so. Naj vidijo komisariji in sveti ljubljani Tomaž vsaj enega, ki bistro gleda in ni žalosten. Johannes Dachs bo tisti. Pa za noge naj ga obesijo, če ga bodo pogodili, da je."

"Bogovčev Ulises," se je trudno nasmehnil Erazem. Sedel je zopet za knjigo in bral. Onstran je sedela Agata. Erazmov meč je ležal na mizi. Meč, prečudni hlapčič, gol in brez plen, med možem in ženo, z nespočito krvjo... sam, sam, z bridek... In le še zunaj v polju razpelo otročnic je še samotneje in bridkeje trpelo v temi in laježu volkov, ki so se bili zatekli od koroške strani v gozdove za Brdom...

2.

"Orožniki ne umirajo, preden niso v smrtni sragi klicali matere. In Baertl je še ni," se je ponovilo Dachs v misli, ko je stopal čez žalostno zimsko polje v megleno jutro za glasom zvonov, ki so peli od Kranja. Trpko, trpkeje se je gostila megla predenj na pot,

da so udarjali glasovi zvonov in šumi vasi strahotno iz neznanega. Ko je prešel učitelj mimo razpela otročnic, se mu je vnelo nenadno sočutje z bogovcem v srcu.

"Orožnika si se zval, Baertl," je čuvstvoval. "Pa ali si bil, ali nisi bil? Ni še orožništvo iz volje. Iz duha je in iz mesa. Zajec ne bo bodel in jablana ne rodila grozdja. Drenuljo umečim, a kdo jo kdaj umeči? Saj verujem, Baertl, da si videl, kar si bogoval, a ne drugih z videnji, v videnjih si nosil samega sebe iz bridkosti v jezo in iz jeze v bridkost. Trpeli si rane. Tudi ščene jih trpi. Pa še ni orožnik."

Učitelj je videl briidko jasno. Ni ga potrl. Po materi in očetu je nosil, da je bil bolj veder, kadar je pogledal mimo videza bridki resnici do dna.

"Seme se je vsejalo iz Vitemberge v Kranjce," je umeval. "Štirideset let je vzhajalo in ni vželo. Ni vželo, ker ni moglo. Vsaki zemlji namreč pristoji svoje seme in o svojem času. Kar smo mi sejali, ni bilo naše seme. Pa prezgodaj smo sejali. Kakor je z zemljo, tako je z bogovci. Katere zemlje seme pa so? Odkod duh v Baertlu? Ali ni sam prejel v delež vraže detet in vero norških papežniških žena? Kaj je šel lomiti razpelo otročnic? Saj je vendar ljubil iz matere, ljubil mater in vse njeno. Če je nanjo mislil in njeno, kako bi bil mogel kleti in sovražiti? Mater sovražiti? Ni mogel. Besedo je povzel po Martinu, duha in jezo pa je glumil. Lep orožnik! Da bo meč potegnil, je bogoval, pa ga je potajil. Zaradi matere, ki ga je dojila in ki je ne az ne ne papežniki kleti ne moremo."

Učitelju se je razodelo do zadnjega zadnjega:

"Papežniške Marije ne, mater pa boš klical, Baertl, v smrtni sili. Pa je ne boš z bolečino orožnikov. V slabosti hlapčiča v plenah jo boš, ko te bo zdrizal strah, ki ga poznaš iz materine marnje in basni o nenačelnem kosmatcu s pažlji, detčji tvoj prvi strah ob papežniških slikah in tvoj zadnji. Amen."

Iz bolne resnosti se je obudil učitelj trenutno v veselo voljo:

"Ampak jaz, jaz sem bogovčev Ulises!"

Nad spodnjim, v gaz utepe-nim in zmrlim snegom je ležala plast novega iz zadnje noči: utrjala in močila je skozi obutev. Upehan se je doborel učitelj v prvem dnevu do mesta. Našel je Schlagovo, pristavo, kjer je skrivaj nočeval, kadar se je mudil v mestu. Pes je bevsknil nanj, ko se je bližal. Ko pa je spoznal, se je začel dobrikati. Učitelj je od-pahnil v pristavo. V slami je kril svoje preobleke in pijačo za spanec. Začel se je šemiti in preodevati. Tedaj se mu je vzelo v misli:

"Ulises mi je rekel mladeč z mečem. Iz katere basni že ima to ime? Je! Saj sem bral nekoč. Dobro ime! Bogovčev Ulises, je rekel in sem ponovil. Danes bom popoln. Noben komisarji snubač me ne bo sumil."

Preobličil se je v cunjasto pokveko z grbo in izpahnjem-nim ramenom. V brado in lase si je nastlal prahu in plev. Ni se videl, a je zaupal:

(Dalje prihodnjč.)

— Dve tretjini ameriških far-marjev je včlanjenih v eni ali več združenj.

IZ SLOVENIJE

Jugoslovani gradili v Libanonu

Podjetje OBALA iz Splita je zgradilo novo пристanišče v libanonskem mestu Tripolis, kjer se konča en krak petrolejskega voda z iraških petrolejskih polj pri Kirkuku in Moselu.

Neko drugo jugoslovansko podjetje je zgradilo kakih 15 milj severno od Tripolisa jez, ki bo oskrboval vodo za namakanje 8.000 hektarov zemlje v dolini reke Baret.

V Jugoslaviji največ avtomobilskih nesreč

Po podatkih, ki jih je objavil sodelavec The Cleveland Press T. Andrica, je bilo v Jugoslaviji v zadnjih letih kljub sorazmerno malemu številu avtomobilov povprečno največ avtomobilskih nesreč v vsej Evropi. V zadnjih petih letih je bilo v takih 156.000 avtomobilskih nesrečah na jugoslovanskih cestah 4.000 mrtvih in 45.000 ranjenih.

Andrica poudarja, da je pri tem treba upoštevati, da je na vseh jugoslovanskih cestah komaj nekaj čez 200.000 motornih vozil. Na tisoč motornih vozil pride v Jugoslaviji, ki ima daleko manjši avtomobilski promet kot zahodne evropske dežele, 57,6 nesreč, v Zah. Nemčiji z izredno velikim prometom 51,1, v Italiji 30,3, v Franciji 21,1, na Švedskem pa le 13,2.

Težave s kandidati

PHILADELPHIA, Pa. — V Pennsylvaniji imajo demokrati težave pri iskanju primerne kandidata za guvernerja. Po zakonu ne more dosedanj guverner David Lawrence drugič kandidirati. Po dolgih posvetih so se odločili, da bodo kandidirali župana Philadelphie Richardsona Dilwortha.

Tudi republikanci nimajo posebne izbire. Po vsem sodeč bo

njihov edini kandidat za guvernerja kongresnik James Van Zandt iz Altoone.

Škoda

A: "Zakaj si tako žalosten, prijatelj?"

B: "Ali si že slišal, da tujih dolgovi ni treba plačevati?"

A: "In to te je tako potrlo?"

B: "Kako bi me ne, ko pa imam same domače dolgove..."

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

4 sobe in kopalnica spodaj, velika zgotovljena soba zgoraj, dvojna garaža, plinski furnez, vse ograjeno. Kličite EN 1-1473. (ThF)

Soba se odda

Moderno opremljena soba s kuhinjo se odda moškemu, v bližini Sv. Vida, na 1027 E. 61 St. —(15)

Soba se odda

Opremljena soba s kuhinjo se odda za dva moška ali dve ženski. Kličite EN 1-0036. (14)

NAPRODAJ

Proda se apartment poslopje za 10 družin zaradi bolezni lastnika, v slovenski naselbini. Zelo lepe in moderne sobe, zelo dobri dohodki.

Apartment poslopje je zidano za 6 družin, zidane garage in centralna kurjava.

Hiša za 2 družini 5 in 5 sob, gorkota, lep vrt, \$11.900. Dajte nam ponudbo.

Za informacije pokličite STAN PETRICK, HE 1-5875 CAPAS REALTY CO.

11809 St. Clair Ave.

MU 1-4515 PO 1-8313 —(14)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd. IV 1-2237 EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Kako srečna kombinacija

ZABAVA... PRIJATELJI... IN Z OGNJEM VARJENO STROH'S

Kadarkoli želite piti pivo, ki ne pogasi samo žeje, ampak vas tudi prijetno zadovolji — zapomnite si to — Stroh's ima lažji, mehkejši, finejši okus, kateremu se ne more primerjati nobeno drugo ameriško pivo... ker je Stroh's edino ameriško pivo varjeno z ognjem. Ste že pokusili Stroh's?

UGAJALO VAM BO

Stroh's

... BOLJŠE!

America's only fire-brewed beer!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. ... 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HEnderson 1-2088

KEnmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

EAGLE ZNAMKE POMENIJO ŠE VEČJE PRIHRANKE

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

the MAY co's (4) BASEMENT stores

Izbrane drugovrsine boljše-kakovostne pralne

Dvostranske posteljne odeje

Ukrojene za ozko ali široko posteljo

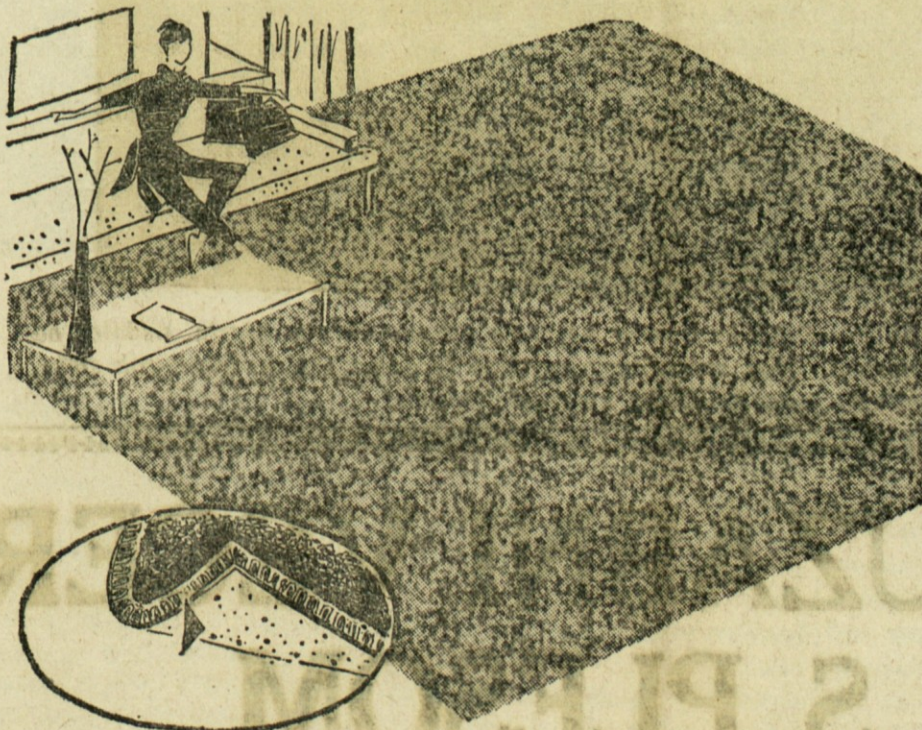
2.99

Tako izredna vrednost, da vam svetujemo, da pridete kmalu in izberete iz nešteti barvastih vzorcev. Te odeje bodo tople in trpežne, ker so prešite, dvostranske in pralne! Na izbiro z gladkimi ali nabranimi robovi. Mere za ozko ali široko posteljo. Po zelo nizki ceni!

Sprejemamo pismena in telefonična naročila... Kličite CHerry 1-3070

KLETNI DOMAČINSKI ODDELEK

THE MAY COMPANY, VSE 4 TRGOVINE, VKLJUČNO SOUTHGATE

Viscose Rayon - spodja gumijaste, sobne BROADLOOM PREPROGE

Od najmanjše mere za spalnice do največje za dnevne sobe, vsega skupaj 33 različnih mer za vsakovrstne potrebe

• Drap	• Siva	• Kavna	• Zelena
6 x 9	11.94	11 x 12	29.20
6 x 12	15.92	11.6 x 12	30.52
6.6 x 12	17.25	12 x 12	31.84
7 x 12	18.58	12 x 12.6	33.18
7.6 x 12	19.90	12 x 13	34.50
8 x 12	21.23	12 x 13.6	35.82
8.6 x 12	22.56	12 x 14	37.16
9 x 12	23.88	12 x 14.6	38.48
9.6 x 12	25.21	12 x 15	39.80
10 x 12	26.54	12 x 15.6	41.14
10.6 x 12	27.86	12 x 16	42.46
		12 x 16.6	43.78
		12 x 17	45.12
		12 x 17.6	46.44
		12 x 18	47.76
		12 x 18.6	49.10
		12 x 19	50.42
		12 x 19.6	51.74
		12 x 20	53.08
		12 x 20.6	54.40
		12 x 21	55.72
		12 x 21.6	57.06

Sprejemamo pismena in telefonična naročila... Kličite CHerry 1-3070

KLETNI PREPROŽNI ODDELEK

THE MAY COMPANY, VSE 4 TRGOVINE, VKLJUČNO SOUTHGATE

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

Stene in strop, miza, posoda, vrata in bedna petrolejka, klop pred hišo, trava, drevje, steza, glogova seč in lok temnih Gobovcev, vse to je bilo njihovo, vse to bi nekoč njun otrok moral videti, otipati, v vsem tem bi moral rasti.

S silo se je otepal svoje čustvenosti in vendar se je vsak večer povračala v oba. Zdelo se mu je, da je Silva v nekaj dneh skušala, da se z njim vred oklepa vsake malenkosti in da je to poslavljajenje trpljenje, ki ga bosta komaj zmogla.

Toda Viktor je določil soboto ponoči za odhod. Misel, da Silva ni več sama, ga je polnila s strahom, vendar se mu je zdelo, da bi zdaj naporno pot še zmogla. Pozneje bi bilo prevarno, morda bi morala ostati. In ko bi bil otrok tukaj, kaj naj bi počela potem? Z otrokom po tistih strminah, plazenje pod drevjem in med ruševjem, v napetosti — ni upal misliti.

V soboto sta z mrakom pospravila zadnje stvari. V dveh nahrbtnikih je bilo premoženje, kar sta ga upala nositi. Ko je Viktor našel petrolejko, ki je čutil, da mu v notranjosti nekoč razbija s klavirjem. Ni se smel izdati in ko je sedel poleg Silve, se je skušal nasmešiti.

— Ali se bojiš? —

Prikimala je.

— Saj nimava izbire draga — je rekel trdno. — Če naju ujamejo, moglo bi se zgoditi,

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

RIVER GROVE — BY OWNER

2445 Elm St. New 3 bedroom ranch. Full basement. Extras. Built-ins. Mid \$20's. By appt. GL. 3-0459. (13)

PALOS HEIGHTS — BY OWNER
St. Alexander Parish — 3 bdrm. brk. ranch - 1½ car gar. & breezeway - on large lot - Priced for quick sale in low 20's. due to being transferred — 12521 So. 71st. Ct. GI 8-0578. (13)

ELMHURST — BY OWNER
7 rm. brk. ranch - 3 bdrm. family room. W/W carpeted liv. rm. - Att. gar. - Washer-dryer, stove, refrigerator. Priced for quick sale in low 20's. Call after 5 P.M. TE 2-1850. (15)

BY OWNER — AUSTIN-12th
2 flat brk. mod. tile kit-bath, all ht., stv.-refr., 220 wiring, 2 c. brk. gar. Nr. all trans., schls., shops, \$26,900. AU 7-4095. (14)

BY OWNER—3x6's Yellow Brick. Dble. plmbg. Auto. oil ht. Gd. trans. 2 car brk. gar. In good cond. Sm. pymt. down. \$26,000. Schwarzokops, 4217 Van Buren. KE. 3-0835. (14)

SOUTHWEST SUB. — BY OWNER
Investment Property. 7500 W. betw. 73rd-74th. Approx. 105x125. Priced for quick sale. GL. 8-5182. (14)

potem bi nemara sedela pol leti. Ti morda manj, morali bi se ozirati na tvojo nosečnost in krivec bi bil jaz. — Zasmeljal se je.

— Odvisna si namreč od mene, ker si moja žena. To bi bila olajševalna okoliščina. — Bogme, kak je bil njen nasmehek! Šlo mu je na jok.

— Še se spomnim poti in želim si samo to, da bi bila noč na nedeljo temna. In če prideva preko... —

Nagnil se je proti njej in ji objel obraz z rokami.

— Ali me poslušaj, Silva? Skušala je kimniti.

— Če prideva preko, bova lahko hodila počasi, ne bo se nama mudilo, nihče ne bo za nama in tam pri Bistrici bova prišla do hiše. Vse to strašno bo padlo od naju. Čuj, Silva, tukaj vendar ne bova mogla gledati, da bodo najinega otroka učili tistega, kar midva ne verjameva, da je bil Rekar France podel človek in da si bila ti zaprta, ker si sovražila domovino. Ali naj z njim vred živiva življenje z zlomljenimi krili, midva, Kačurja, ki sta želela... —

Jokala je in zdaj se je tudi njemu zalomil glas. Samo še petrolejka je jezicala na mizi. Bilo je že blizu desete, ko se je Zalar dvignil.

— Silva, čas je, da se odpraviva. —

Ni jokala, vzela je svoj nahrbtnik in pomagal ji je, da si ga je oprtala. Nato je zadel svojega, stopil k mizi in upihnil luč. In v temi, v moreči tišini, jo je privil k sebi in ji šepetal:

— Ne boj se, draga. Svoboda je vredna te muke. —

Ko je zaklepal je še in še držal surovo, oguljeno ključko. Nato je ključ zalučal za butare, poiskal Silvino roko, obšilil z očmi prazen prostor do Gobovcev in rekel:

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER

Maid - live in - Own room, bath and T.V. Recent references - 3 school age boys. FA 3-2794. (15)

HOUSEKEEPER — COOK

Middle aged - live in - own room T.V. and all privileges in motherless home - 2 small children - Recent references - Call GLadstone 5-7066 all day Sunday —, or after 6 P.M. weekdays. (15)

MOTHER'S HELPER

Middle aged. General housework. 2 school age children. Own room, bath, TV. Nr. North side. Refs. req. Call MI. 2-8669. (16)

BUSINESS OPPORTUNITY

GAS STATION — BY OWNER

For lease or rent. Etab. 30 yrs. New repair shop. Big volume business. Good oppty. for right party. Palatine area. Call FL. 8-4194. (15)

— V božjem imenu, Silva. Pogledaj, nebo se mreni in jutri bo najin dan. —

Vas je ostala za njima, nato je v temi osamela tudi bajta. Zagrnili ju je črno zelenje gobovskih smrek in v istem hipu se mu je zdelo, da je mora v njem odnehalo.

Pot je do podrobnosti premislil. Ravnine se bosta dotaknila samo tam, kjer se je bosta res morala. V loku sta obšla Bičevje, se dvignila proti Ljubnemu toda obšla vas tako na daleč, da sta takoj spet zavila v gozd in se obrnila proti Brezjam. Želel je priti še v noči preko Begunj k Sv. Petru, zakaj tiste ravnine od Zapuž do podnožja strmine se je bal.

— Jutri naju še nihče ne bo pogrešil, kajne? — je šepnila. — Ne verjamem, da bi zvedeli pred torkom — je rekel.

Vreme jima je bilo naklonjeno. Iz rahlih mren so se zgoščali oblaki in le tu in tam so v prazninah medlele zvezde.

V blag spomin

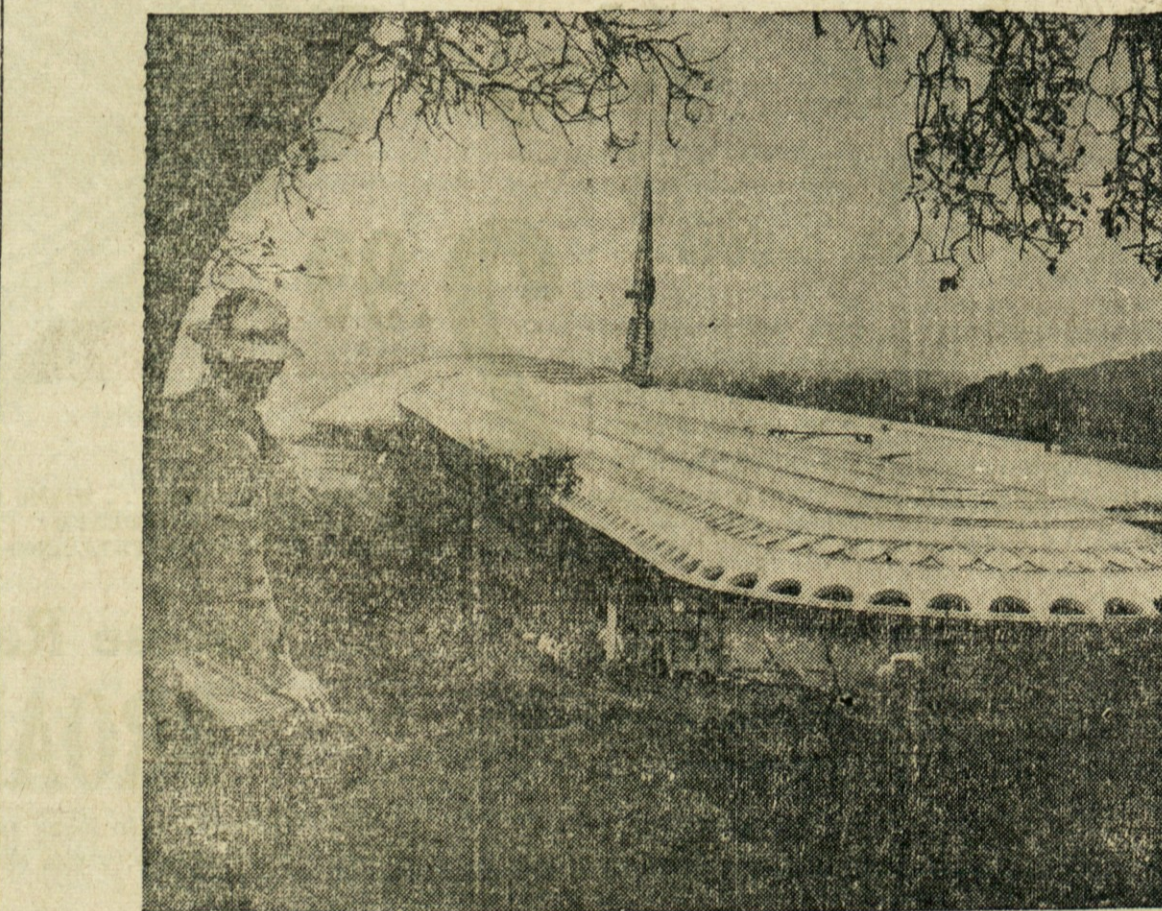
TRETJE OBLETNICE SMRTI
MOJE LJUBLJENE IN NIKDAR
POZABLJENE ZLATE
MAMICE IN STARE MAMICE

Tereza (Rozie) Tillinger

ki je zatisnila svoje mile oči
dne 18. januarja 1959
Ze leta tri Te hladna zemlja
krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije,
in Ti se nikdar več ne prebudiš.

Kako pozabit to gomilo,
kjer blago Tvoje spi srce,
ki nam brezmejno vdano bilo
ves čas, do zadnjega je dne.

Zalujoči ostali:
Tvoja hči ELČI
FRANK KUHAJ, zet
FRANKIE, vnuk — ANNA, sestra
Cleveland, O. 18. jan. 1962.

OKRAJNA UPRAVA — Slika kaže novo poslojše uprave okraja Marin nedaleč od San Franciscu v Kaliforniji. Nad svojevrstno zgradbo se dviga 172 čevljev visok stolp, onstran katerega je poslopje javne knjižnice z okroglo streho.

de. Bila je topla noč. Govorila sta šepetaje kakor da ima tema ušesa v vsej svoji širjavi.

Ko sta prišla do Zapuž je bila ura dve. Kakor brž sta stopila iz gozda, je Zalar obstal. Počasi je streljal z očmi preko polja, onstran njiv je rasla gmota temnega zelenja.

— Morava tu preko — je šepnil. — Do Begunj si ne upam iti. Tudi če bi vas obšla in zavila proti Dragi, si ne pomagava veliko. Bilo bi prestrmo zate. —

Trdo je držal njeno roko.

— Zelo si trudna, kajne? —

— Zdaž še ne — je šepnila.

— Vsekozi bova šla ob žitu, v njem se lahko vsak hip skrijeva. Da le spet doseževa gozd. —

Hodila sta počasi, rahlo sklonjena in Zalarjeve oči so bile pripete tja na sredo ravni. Tam je cesta. Daleč na desno je bilo videti svetla okna.

— Begunje — je šepnil. — Tista luč mora biti na miličarski postaji. —

Cesta!

V dveh skokih sta bila preko. Spet hodita ob temnem valu žita, z vsakim korakom sta bliže črni gmoti, ki raste v temo. Z blaženim vzdihom je pobožal nizke veje smrek. Oddihavala sta se, Silva se je naslonila na deblo.

— Tri mora biti — je šepetal. — Do dneva bova prilezla do tja, kjer mislim, da bi počivala. Tam se spočijeva in si natočiva vođe, Z nočjo se bova nato spustila preko. —

— Pojdiva — je rekla.

Pričela sta stopati navkreber. Proti njeni volji ji je snel nahrbtnik in si ga obesil na roko. Ni tožila, toda ko jo je gledal, kako je grabila za srobotjem, je vedel, da je trudna.

Za čerkvico Sv. Petra sta pustila za seboj zadnje človeško bivališče. Pred njima je bil samo še gozd, strmina in skrivnostno šumotanje tišine, ki se je prelvala med debli.

— Nikoli si nisem mogla misliti, da je tako težko oditi — je rekla nenadoma.

— Odhajanje je vedno težko — je rekel tiho.

Nato sta se vseskozi držala leve strani. Bila je zaraščena in široko jaso, posajeno s temnimi štori, med katerimi se je v serpentinah vila kamnita steza, sta puščala na desni.

— Gozd je nekaj najlepšega na zemlji — je rekel, ko

sta počivala in lovila sapo. — Žival in človeka skriva v svoj objem. Ali si zelo prepotena? —

— Malo — je rekla plaho.

— Potem je boljše, če hodišva. Ne smeš se prehladiti. — Ob prvem bledem dnevnem svitu sta prišla do vode. Gosta megla je plivkala nad lesenim koritom in v rahlih motnih obrisih se je kazalo kamenje in speče drevje. Viktor je natočil vodo in takoj nato sta se vrnila med vejave.

— Zdaj ne bova več hodila — je rekel. — Tu nad nama je prostor z meliščem, toda — boljše je, da ostaneva skrita do noči. Ti moraš spati. —

Bila je trudna in ko je ravnal odeje, se je mirno prepustila njegovim rokam. Zavil jo je do vratu in ko ji je usilil požirek žganja, je z blaženim občutkom stegnila noge.

Sedel je poleg nje in to ji je zadoščalo. Zaprla je oči in njegovo šepetanje ji je prihajalo v zavest kakor uspavanka. Morala je počivati in ni

V blag spomin

OB TRETJI OBLETNICI SMRTI
NAŠE LJUBLJENE SOPROGE,
MATERE IN STARE
MATERE

Anna Ljubi

je v Gospodu zaspala in odšla
v večno življenje dne
18. januarja 1959.

Pogrešamo ljubeči Tvoj smehljaj,
dobrotno Tvojo materinsko roko;
zaman, zaman Te kličemo nazaj,
za Teboj zalujemo globoko.

V miru božjem sladko snivaj,
draga, nepozabna nam!
V nebesih rajsko srečo uživaj,
do združenja na vekomaj.

Zalujoči:
soprog ANTON
hči MRS. JOSEPHINE FOY
sinovi: ANTON ML., FRANK
in EDWARD
zet JOHN, snaha JENNIE
ANNIE in DOROTHY,
vnukinje in vnuki

Cleveland, O. 18. jan. 1962.

koli se ni počivala kakor v tem hipu. Še je čutila njegove ustnice na svojih, nato jo je prijetno šumenje zaneslo v mirno dihanje.

Zdržema je spala skoraj do opoldne. Ko je odprla oči, se ni mogla znati in njeno začudenje je izvalilo iz Viktorja odkrit smeh.

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!
HOWARD BAKER
549 EAST 185 STREET, EUCLID KE 1-8187

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši,
najveselejši in najlepši dan
Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš
povabila k temu velikemu dogodku svoje
sorodnike, prijatelje in drage znance, so
največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo
ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna
naznanila iz pravkar dospelih najnovejših
katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik,
papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba
uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

SLADKA ZMAGA — Sestra častita zmagovalki v tekmi za "Kraljico sladkornega trsa" v Nag Hammadi v Egiptu.

Društvo Glas Clevelandskih Delavcev št. 9 SDZ

priredi

v soboto 20. januarja 1962

DRUŽABNI VEČER S PLESOM

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
na St. Clair Ave. in E. 65 St.

IGRAL BO EDDIE HABAT ORKESTER

VSI VABLJENI!

ODBOR